

REPUBLIKA HRVATSKA
PUČKI PRAVOBRANITELJ

KLASA: 028-20-02/25-06/0005

URBROJ: 506-24

Zagreb, 20. studenog 2025. godine

OPĆA BOLNICA ZADAR

Ravnatelj

Željko Čulina

dr.med.spec.interne medicine

ravnatelj@bolnica-zadar.hr

Odjel psihijatrije Opće bolnice Zadar

v.d. Voditelj odjela

Boris Škifić

dr.med.spec.psihijatrije

psihijatrija@bolnica-zadar.hr

PREDMET: K■■■■ V■■■■, pritužba
- izvješće o slučaju

Poštovani,

Pučka pravobraniteljica je dana 19. ožujka 2025. godine zaprimila pritužbu gospodina K■■■■ V■■■■, u vezi njegove hospitalizacije tijekom 2019. godine na odjelu psihijatrije Opće bolnice u Zadru (u daljnjem tekstu OB Zadar). Pritužitelj je u svojoj pritužbi naveo da je dobio na uvid svoju medicinsku dokumentaciju u kojoj piše da je bio dobrovoljno hospitaliziran no čega se on ne sjeća, a na dokumentu koji je navodno potpisao nije njegov potpis. Ujedno dok je bio hospitaliziran na odjelu psihijatrije OB Zadar nije bio upoznat koju terapiju uzima te je naveo da je bio liječen i zadržan u bolnici suprotno njegovoj volji i da nije bio upoznat sa dijagnozom za koju su mu davali terapiju.

Dana 10. travnja 2025. godine pučka pravobraniteljica zatražila je očitovanje OB Zadar, KLASA: 028-20-02/25-06/0005, URBROJ: 506-04 te je dana 11. kolovoza 2025. godine zaprimila izvješće u kojemu se navodi da se Odjel psihijatrije OB Zadar višestruko očitovao uredu ravnatelja OB Zadar, Ministarstvu zdravstva RH, Općinskom državnom odvjetništvu u Zadru i odvjetniku gospodina V■■■■.

U očitovanju se navodi da je gospodin K■■■ V■■■ primljen na odjel psihijatrije OB Zadar dana 19. studenog 2019. godine te je vlastoručno i obostrano potpisao pristanak na liječenje. Tijekom boravka na odjelu je sukladno prezentiranoj psihotičnoj simptomatici liječen odgovarajućim lijekovima te je otpušten s odjela u vidno poboljšanom stanju. U otpusnom pismu se navodi da je u kasnijoj fazi pacijent bio suradljiv, aktivno se uključivao u socioterapijske grupe te je postignuta terapijska suradljivost.

Nakon zatražene dopune za dostavu relevantne medicinske dokumentacije uključujući i obrazac pristanka na hospitalizaciju, trajno praćenje stanja (decursusa) pacijenta, obrasce za primjenu mjera prisile (medicinsku i sestrinsku dokumentaciju), otpusno pismo, prigovore koje je pacijent K■■■ V■■■ dostavljao Odjelu psihijatrije i uredu ravnatelja OB Zadar te odgovore koje je dobio pritužitelj temeljem njegovih prigovora i pritužbi, zaprimljena su pismena dana 18. rujna 2025. godine.

Analizom zaprimljene dokumentacije utvrđeno je da postoji potpisani informirani pristanak od dana 19. studenog 2019. godine te sukladno dostavljenom očitovanju nije bilo indikacija za prisilnu hospitalizaciju. O tome je obaviješten pacijent dana 11. lipnja 2024. godine od strane Samostalnog sektora za inspekciju u zdravstvu Ministarstva zdravstva, KLASA: 052-02/24-02/329, URBROJ: 534-09-1-1/4-24-06.

Međutim uvidom u otpusnom pismu gospodina V■■■ se navodi da je pacijent na dan prijema doveden u pratnji policije u psihotičnom i rastresenom stanju. Gospodin V■■■ je u svojoj pritužbi naveo da se ne sjeća da je potpisao pristanak te stoga podsjećamo da sukladno standardima Europskog odbora za prevenciju mučenja (CPT) **osobama primljenim u psihijatrijske ustanove treba dati potpune, jasne i točne informacije o njihovom pravu da pristanu ili ne pristanu na hospitalizaciju što bi značilo da su u potpunosti upućeni o načinu liječenja i metodama tretmana tijekom boravka u psihijatrijskoj ustanovi.**

Uvidom u listu trajnog praćenja stanja (decursusa) se navodi da je pacijent dana 19. studenog 2019. godine zaprimljen u bolnici, istog dana su nad njim bila primijenjena sredstva prisile, a tek 20. studenog 2019. godine je pacijent uz nagovor potpisao pristanak za hospitalizaciju. U obrascu o pristanku koji je potpisao pacijent stoji datum 19. studenog 2019. godine. Imajući u vidu navedeno postavlja se pitanje zbog čega su u dokumentaciji upisani različiti datumi kada je pacijent potpisao pristanak za hospitalizaciju. **Stoga upozoravamo da je u medicinskoj dokumentaciji potrebno navoditi točne podatke kada i u kojem trenutku je pacijent potpisao pristanak za hospitalizaciju jer se od tog trenutka utvrđuje njegov dobrovoljni status, a samim time i eventualne prisilne primjene terapije i mjera prisile.**

Nadalje, ukoliko je pacijent uz nagovor potpisao pristanak na hospitalizaciju onda je upitna valjanost tog pristanka. Valjanost informiranog pristanka je osobito važna da bi se odredilo može li osoba imati dobrovoljni status ili bi se trebala pokrenuti prisilna hospitalizacija. Sukladno stajalištu UN-ovog Pododbora za sprječavanje mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka (SPT) iz 2016. godine informirani pristanak je dobrovoljna odluka donesena temeljem jasnog razumijevanja i dovoljno informacija o mogućim učincima i

nuspojavama liječenja i vjerojatnim posljedicama suzdržavanja od liječenja. Ukoliko ne postoji valjani pristanak onda je upitna i sama dobrovoljnost liječenja, a valjani pristanak ne može biti ako je potpisan uz nagovor pacijenta. **Stoga upozoravamo da je bolnica dužna postupati sukladno čl.6. st.3. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (NN 76/14, u daljnjem tekstu ZZODS), u kojim se navodi da se slobode i prava osobe s duševnim smetnjama mogu ograničiti pod uvjetima i u postupku propisanim zakonom i u mjeri u kojoj je to nužno radi njezine zaštite ili zaštite drugih osoba.**

Stajalište pučke pravobraniteljice je da se pacijentu mora omogućiti autonomija odlučivanja o svome liječenju i da u procesu liječenja mora imati ulogu aktivnog sudionika, a ne pasivnog promatrača/slušatelja. Prije donošenja odluke o svom liječenju pacijent mora, od strane medicinskog osoblja, biti informiran o svojem zdravstvenom stanju na afirmativan i jednostavan način koji će osoba s duševnim smetnjama, u skladu sa svojim mentalnim kapacitetima, moći razumjeti.

Nadalje, uvidom u otpusno pismo gospodina V■■■■ se navodi da je pacijent tijekom hospitalizacije učestalo zahtijevao otpust iz bolnice. Ujedno u listi trajnog praćenja stanja pacijenta se navodi da je dana 28. studenog 2019. godine pacijent tražio otpust sa liječenja, odnosno da ide kući. Stoga, može se utvrditi da su pritužbeni navodi osnovani, odnosno da je pacijent u određenom periodu bio liječen i zadržan u bolnici suprotno njegovoj volji te nije postupano sukladno čl. 25. st.2. ZZODS-a u kojemu se navodi da pristanak na dobrovoljni smještaj osoba može opozvati u bilo kojem trenutku. Slijedom navedenog, **upozoravamo na dosljednu primjenu čl. 25. ZZODS- a koja utvrđuje da se dobrovoljnost ne odnosi samo na trenutak prijema u bolnici nego tijekom cijelog liječenja.** Ukoliko se dobrovoljni pacijenti drže na zatvorenim odjelima te je za bilo koje njihovo kretanje ili izlazak potrebna odluka liječnika ili medicinskog osoblja, ne radi se o dobrovoljnom smještaju te je u takvim situacijama potrebno preispitati njihov pravni status, odnosno pokrenuti postupak prisilne hospitalizacije, na što je ukazao i CPT u svome izvješću upućenog Republici Hrvatskoj nakon periodične posjete u 2022 godini. Sukladno CPT izvješću ako **pacijenti primljeni na osnovu vlastitog pristanka (dobrovoljno) u bilo kojem trenutku izraze želju za povlačenjem svog pristanka, a liječnici i dalje smatraju da je neophodno njihovo zadržavanje i liječenje u bolnici, potrebno je odmah pokrenuti postupak za prisilnu hospitalizaciju.**

Imajući u vidu da se odjel psihijatrije OB Zadar dana 11. kolovoza 2025. godine očitovao da je gospodin V■■■■ prilikom prijema potpisao pristanak na liječenje, odnosno da je bio u statusu dobrovoljnog pacijenta upitna je isto tako i primjena sredstava prisile u razdoblju od 19. studenog 2019. godine do 24. studenog 2019. godine. U tom smislu želimo naglasiti da ako se mjere prisile koriste prema osobi koja je na dobrovoljnom smještaju, potrebna je suglasnost samog pacijenta. **Upozoravamo da je sukladno CPT standardima potrebno preispitati pravni status dobrovoljnog pacijenta u situaciji kad se primjena mjera prisile prema njemu smatra nužnom, a on na nju nije dao pristanak.**

Sukladno članak 26. Zakona o pučkom pravobranitelju (NN 76/12) kad pučki pravobranitelj dovrši ispitni postupak izrađuje izvješće o slučaju koje dostavlja tijelu na čiji se rad pritužba odnosi i podноситelju pritužbe.

Slijedom navedenog, molimo Vas da nam, sukladno čl. 27. Zakona o pučkom pravobranitelju, u roku od 30 dana od dana primitka ovog dopisa, dostavite obavijest o poduzetim mjerama u vezi dostavljenih upozorenja i preporuka.

S poštovanjem,

ZAMJENIK PUČKE PRAVOBRANITELJICE

dr.sc. Saša Rajić

SAŠA RAJIĆ Digitalno potpisao: SAŠA RAJIĆ
Datum: 2025.11.21 12:01:38
+01'00'

Na znanje:

-gđin. K■■■■ V■■■■